

Bekjemper fattigdom i Brasil

Norske virksomheter som opererer i Brasil bør ha rak rygg og et stort hjerte. Brasil har enorme naturressurser og en regjering som tar imot utenlandsk kapital med åpne armer, men også utstrakt korrupsjon og fattigdom. ➔

tekst CHRISTIN ENGELSTAD foto SCANPIX OG ABRIGO

Abrigo og Lederne

Ledernes samfunns- og samvittighetsprosjekt er mødre hjemmet Abrigo utenfor Rio de Janeiro. Mange av kvinnene har blitt utsatt for vold og overgrep og mange av barna har sett mødrene bli mishandlet.

Lederne har så langt støttet Abrigo med 410 000 kroner, tilsvarende én krone per yrkesaktive medlem per måned siden 2011.

➔ Les mer på lederne.no/abrigo

// Vårt mål er å hjelpe kvinner til å bli selvforsørgende, selvstendige – og uavhengige av vår hjelp.

STEFAN MARTINSSON

Over 150 norske selskaper er registrert med virksomhet i Brasil, og antallet er sterkt økende.

– Siden de fleste av disse selskaperne er aktive innen offshore og maritim virksomhet, vil mange av Ledernes medlemmer være tilknyttet prosjekter i Brasil fremover, sier kommunikasjonsleder Sverre Simen Hov i Lederne.

De norskeidede bedriftene i Brasil bruker anslagsvis mellom 10 og 20 millioner kroner på samfunnsansvar i året.

– I lys av disse summene kan Ledernes samfunns- og samvittighetsprosjekt, mødre hjemmet Abrigo, virke beskjedent. Men i forhold til vår organisasjon er det betydelig, sier Hov. Lederne har så langt støttet mødre hjemmet med over 410 000 kroner.

Press fra ansatte

Sverre Simen Hov mener norske medarbeidere generelt, og tillitsvalgte spesielt, kan påvirke hvordan eget selskap opptrer i utlandet.

– I tillegg til den direkte støtten medlemmer gir gjennom Lederne, kan de med tilknytning til norske selskaper i Brasil påvirke disse til å støtte samfunns- og samvittighetsprosjekter i større grad enn de ville gjort uten press fra ansatte. Dette skjedde for eksempel da Statoil ga et betydelig bidrag til byggingen av Abrigos hovedbygning, sier Hov.

Kongelige mot korrupsjon

Abrigo ligger i kommunen Itaboraí, som regnes som Brasils blivende oljemetropol.

– Denne utviklingen vil skape mange arbeidsplasser i området, men vil også medføre korrupsjon, som fremdeles er utbredt i Brasil.

I 2003 besøkte selveste Kong Harald og dronning Sonja Abrigo-senteret. Småbarna fra Dronning Silvias stiftelse var rause med å dele ut klemmer til de kongelige.

Elane har funnet seg vel tilrette hos Abrigo. Her får hun hjelp til å ta vare på datteren Viviane, mens hun selv går på skole.

For å unngå å bli innblandet i korrupsjon, drives mødre hjemmet uten økonomisk støtte fra brasilianske myndigheter og bedrifter. Man er derfor helt avhengig av private donasjoner, særlig fra Norge og Sverige, sier Hov.

At Sveriges dronning Silvia er mødre hjemmets høye beskytter, og at dronning Sonja har donert penger til Abrigo, gir også trygghet med hensyn til langsiktig støtte og drift. I tillegg er det norske generalkonsulatet i Rio de Janeiro representert i Abrigos styre.

Ly for tusener

Det var den svenske presten Stefan Martinsson som grunnla Abrigo i 1989, og han leder fremdeles mødre hjemmet.

– Selv om vi vet at mange av våre støttespillere stoler på at deres støtte bidrar til et bedre liv for mødrene og deres barn, mener vi det er viktig å rapportere hvor mange vi hjelper og hvilken fremgang de oppnår, sier Martinsson.

Mer enn 2000 kvinner har fått hjelp siden oppstart. I fjor bodde 113 kvinner og barn på Abrigo i en kortere eller lengre periode, samtidig som mødre hjemmet tilbød nesten 8000 overnattinger.

Sosial integrering er et viktig mål for Abrigos arbeid.

– Vårt mål er å hjelpe kvinner til å bli selvforsørgende, selvstendige – og uavhengige av vår hjelp. I all hjelpevirksomhet er det en risiko for å gjøre for mye og ikke våge å slippe taket. Det gjør mennesker passivt avhengig av veldedighet, sier Martinsson.

Utdanning er Abrigos metode for å oppnå fremgang.

– Det første skrittet er å få kvinnene til å gjenoppta skolegangen, der

// Det er hverken riktig eller rettfærdig å se fremgang bare hos dem som har nådd lengst.

STEFAN MARTINSSON

hvert avsluttede semester og kurs er mål på fremgang. I samarbeid med det norske prosjektet *Dream Learn Work*, som støttes av den norske regjeringen og norske virksomheter i Rio de Janeiro, kan vi tilby mødrene stipend til yrkesutdanning. Vi har for tiden flere kvinner som utdanner seg til sveisere og rørleggere. Det er yrker som er veldig etterspurt.

Utestengt fra samfunnet

De fleste kvinnene har lav eller ingen utdanning, halvparten har ikke engang avsluttet barneskolen. Mange er analfabeter og kan ikke fylle ut et skjema. De mangler ID-dokumenter og kjenner ikke sine rettigheter.

For noen år siden innførte den brasilianske regjeringen et familiebidrag for å hjelpe sine aller fattigste over sultegrensen

– Hvordan skal en kvinne få del av det om hun ikke kan skrive navnet sitt på søknaden? Vi frykter at de fattigste kvinnene ikke vil ta del i den utviklingen som kommer i vårt område, sier Martinsson.

Abrigos fremste oppgave er å motivere, oppmuntre og støtte unge kvinner til å ta de første stegene til en bedre fremtid.

– Det er en oppgave hvor resultatet ofte er vanskelig å dokumentere ettersom et fremgangsrikt arbeid ikke først og fremst skal måles etter resultater som oppnås, men etter de utfordringer som har blitt tatt tak i. Det er verken riktig eller rettfærdig å se fremgang bare hos dem som har nådd lengst.

– Abrigo driver ikke veldedighet. Vi ser ikke kvinner som formål og mottakere for hva vi kan gjøre og gi. Vi ser dem som medarbeidere i et arbeid for forandring, avslutter Martinsson. <

Hva kan DU gjøre?

Bidrag går uavkortet til Abrigo og kan settes inn på norsk konto 9750.06.25329. Merk gjerne innbetalingen med tilknytningen til Lederne.

Ved spørsmål om Abrigo, kontakt kommunikasjonsleder i Lederne, Sverre Simen Hov, på tlf. 915 95 055 eller e-post sverre@lederne.no.

For mer info, se www.abrigo.se eller www.lederne.no/abrigo.

Hva er hva?

CORPORATE SOCIAL RESPONSABILITY (CSR) hvordan virksomheter bør opptre overfor «stakeholders» (ansatte, forbrukere, samfunnet og fremtidige generasjoner).

SELSKAPENE SKAL:

- respektere internasjonale menneskerettigheter.
- anerkjenne foreningsfriheten og rett til kollektive forhandlinger,
- ha en føre-var-tilnærming i alle miljø saker, ta initiativ til større miljøansvar og fremme utvikling og spredning av miljøvennlig teknologi,
- motarbeide alle former for korrupsjon.

Kilde: Global Compact, FN 1999

SAMFUNNSANSVAR innebærer oftest et samarbeid med humanitære organisasjoner, miljøhensyn, korrupsjonsbekjempelse, arbeid for menneskerettigheter etc.

FILANTROPI er å handle til beste for andre, uten å tenke på økonomisk vinning. En filantrop bidrar med finansielle midler, tid og kompetanse.

VELDEDIGHET er tuftet på stiftelser, organisasjoner og private institusjoner som hjelper mennesker i nød. De fleste større religioner pålegger de troende å drive veldedighet.

To av mødrene

Mer enn 2000 kvinner har fått hjelp siden mødre hjemmet Abrigo ble startet. Daiane og Elisangela er to av dem.

Daiane vokste opp i Salvador, nordøst i Brasil. Moren var prostituert, og Diana ble brukt som lokkemiddel til morens sexkunder, som voldtok henne mens moren så på. Da hun var ni år, døde moren. Hun ble «reddet» av en pastor og hans kone. Men etter hvert begynte pastoren å utnytte henne. Da hun ble gravid, ble hun kastet ut. Hun ble oppdaget av noen medlemmer i menigheten, som hjalp henne til Abrigo. I dag er Daiane gift med en snill og dyktig mann. For et år siden fikk de barn. Daiane jobber nå for å bli ferdig med utdannelsen.

Elisangela

Elisangela og tvillingsøsteren ble adoptert som treåringer. Da hun var tolv år, ville ikke forsterforeldrene ha ansvaret for dem lenger, så de ble sendt på barnehjem. Elisangela ble mor første gang som 15-åring. Hun fikk fort tre barn. Da hun var gravid fjerde gang, ble hun mishandlet så mye av mannen at hun en dag mistet bevisstheten. Da hun våknet hadde mannen dratt for å drikke med venner. Hun tok med barna og flyttet til Abrigo. Mannen forsøkte å få henne til å flytte hjem igjen, men hun snudde aldri. Hun er utdannet kokk, men studerer for å bli førskolelærer.